

EUROPARC
Sustainable Tourism
in Protected Areas

Projekt “Mitmekesise säästva turismi ettevõtluse ühisarendamine”

Õppereis “Lõuna-Eesti kaitsealade ja Karula rahvusparki piirkondade säästva turismi ettevõtjate ja tegijate lood”

06.-08.07.2021

ÕPPEREISI KAVA

6. juuli

8:00 Väljasõit Arenduskoja eest (Roheline 19 Tapa)

10:30-11:15 Pere-ettevõtte Andre Farm OÜ loomise ja arengu lugu.

Kambja vallas, Tartumaa piiril on farm, kus lehma kutsutakse Mummukesteks, neid hellitatakse kallistustega, nendega koos mediteeritakse. Farmis on 180 lüpsilehma, kes annavad meile head piima. 2015. aastal alustati Mummukeste piimast juustu valmistamisega. Valmistatakse Gouda tüüpi, erinevate maitsete ja laagerdusaegadega kvaliteetjuustu. Andre Juustufarmi juustude näol on tegemist esimeste Eestis valmistatud toiduainetega mis pälvinud nii olulisi rahvusvahelise tunnustusi.

<https://andrefarm.ee>

12:00-13:00 Mooste mõisa ja selles tegutsevate ettevõtete loomise ja arengu lood.

*Mooste mõisa (saksa k Moisekatz) ajalugu algab 16. sajandist. Mõis käis läbi paljude omanike käest. See on Eesti mõisate hulgas üks uuemaid. Endises tallihoones on end sisse seadnud *Savikoda* ja *Vibukoda*. Savikojas tutvustatakse traditsioonilist Lõuna-Eesti saviehitust, Vibukojas valmistab Lõuna-Aafikast pärit vibumeister Jaco Wessels kauneid pikkvibusid. Omal ajal mõisale rikkust kogunud *Viinavabrik* asub teistest hoonetest veidi eraldi, otse Mooste järve kaldal. Kenasti korda tehtud hoones on kodu Eesti Fototurismi Keskusel. Endises härrastemaja ruumides tegutseb *Mõisakool*, meiereist on saanud *tervisekeskus* ja mõisa veskist *Mooste Veskiteater*. Mõisa viinakelder-elamust kostab täna rahvamuusikat, sest siin tegutseb juba kaheksandat aastat *Mooste Rahvamuusikakool*, kus sirgumas on uus rahvamuusikute põlvkond.*

<https://moostemois.ee>

13:00-13:45 Lõunasöök mõisakohvikus Sume Sõsar

13:45-14:15 Mooste mõisas tegutsevate ettevõtete loomise ja arengu lugude jutustamine jätkub

14:15-15:15 Taaskasutuse töötuba “Vanapaberist märkmik”.

Kasutades paberijääke (A4 kontoripaber, vana pakend jmt) saab iga osaleja meisterdada praktilise ja ilusa märkmiku.

15:45-16.30 Ettevõtte Taevaskoja Puhkekeskus OÜ lugu.

Taevaskoja Puhkekeskus pakub mitmekesiseid turismiteenuseid ning on ümbritsetud pea 40 kilomeetrit RMK poolt hooldatud matkaradadega.

<https://www.taevaskoja.ee>

16:30-18:00 Taevaskoja lood koos matkajuhiga.

Giiditud jalgsimatk on neli kilomeetrit pikk ning selle kestel räägib matkajuht huvitavaid fakte ja lugusid Taevaskoja ajaloost, paljanditest, loodusest, looduskaitsest ja matkamisest.

18:30 Pere-ettevõtte Kodu Rand OÜ Saarljärve Puhkemaja lugu.

Lahemaa piirkonna arengusse olulise panuse andnud ettevõtja on alustanud äsja turismiteenuste pakkumist Lõuna-Eestis. Soojärve kaldal asuv Saarljärve Puhkemaja on uute omanike endi käe all läbinud võrratu uuenduskuuri.

<https://saarjarve.ee>

Majutus.
Õhtusöök.
Saun.

7. juuli

9:45-10:30 Pere-ettevõtte Süvahavva Loodustalu OÜ lugu.

Süvahavva Loodustalu OÜ on elustiilitalu, mis tegeleb mahe tee- ja maitsetaimede kasvatamise, töötlemise, pakendamise ja turustamisega.

<https://syvahavva.ee/>

10:45-11:30 Ettevõtte Weira Natural OÜ lugu

Inspireerituna Eestimaa loodusest loodi küünlabrändi Wiera Nordic Candles. Wiera küünlavabrik on rajatud ajalooliste taluhoonete kompleksi, et anda ühele vanale ja väärrikale talule uus võimalus. Koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga töötati välja Eestimaise puidust küünlatahi, millesugust maailmas teist pole. Kasutades mööblispoonid jääke anti oma panus taaskasutusele ja keskkonnasõbralikusele. See on koht, kus põimuvad loodussõbralikus, kõrge kvaliteet ja traditsioonid.

<https://www.wiera.eu/et/>

11:45-12:30

Kohalike tegijate Veriora Tsunfti lugu

Veriora Tsunft on mittetulundusühing, mis koondab kohalikke käsitööhuvilisi ja – tegijaid. Tsunfti eesmärgiks on erinevat liiki käsitöö koos harrastamine, omandades ja jagades erinevaid käsitööoskusi õpitubade kaudu; omavalmistatud käsitöötoodete turustamine; taaskasutuse propageerimine.

<https://verioratsunft.ee>

14:00

Lõunasöök ja majutus Ähijärve Külalistemajas.

15:30

Karula rahvuspark ja külastuskeskus.

Karula kõrgustikul, Valga- ja Võrumaa piiril, asub Eesti rahvusparkidest kõige väiksem ja künklikum - Karula rahvuspark (123 km²). Karula rahvusparki eesmärgiks on säilitada Lõuna-Eestile iseloomulike metsa- ja järverikaste kuppelmaastike loodust, kaitsealuseid liike ja kultuuripärandit. Karula rahvuspark loodi 8. detsembril 1993. Karula rahvuspark pakub võimalusi puhkamiseks ja looduse nautimiseks erinevatel aastaaegadel. Parim on rahvusparki avastada kruusastel ja künklikel teedel jalgrattaga kulgedes, jalgsi matkates saab avastada vähem käidud radu. Retkel on saatjateks jääaja kujundatud kuppelmaastik, metsad ja sajandivanused taluhooned.

Külastuskeskusest siirdume Ähijärve matkateele koos kohaliku matkajuhiga.

<https://kaitsealad.ee/et/kaitsealad/karula-rahvuspark>

<https://loodusegakoos.ee/kuhuminna/rahvuspargid/karula-rahvuspark/1733>

18:30

Ettevõtja Veetka talu lugu

Veetka talu, Mähkli küla Antsla vald Võrumaa Veetka talu on raske leida - ta asub Võrumaa laiade laante ja kopsakate kuplite vahel peidus. Kuid see, kes siia tuleb, leiab ennast justkui teisest maailmast - siin on vabalt hingamise ja eneseotsimise maailm. Võimalik eelneval kokkuleppel osa saada tervisekoolitustest, tervise- ja elamusretkedest või loodusgurmee piknikust.

<https://www.veetka.com/>

Õhtusöök

8. juuli

9:15-10:15

Kohalike tegijate Maavillane MTÜ lugu

Hallimäe talu, Rebasemõisa küla, Karula vald, Valgamaa MTÜ Maavillane ühendab kolme Karula rahvusparki sõprustalu, mis tegelevad lambakasvatuse ja villa töötlemisega. Nad pakuvad head lamba- või kitsekasvatuse alast nõu, karjatervise konsultatsiooni, saab tellida lammaste pügamisteenust ja viltimisteenust, aga ka lambanahku, vilti, lõnga. Eelneval kokkuleppel võimalik tellida loodusprogramme "Järv elukeskkonnana", "Pinnavormide tekkelugu" ja "Koduloomad".

<http://maavillane.ee>

10:30-11:30 Ettevõtja Värtemäe talu lugu

Värtemäe talu, Ähijärve küla, Antsla vald Värtemäe talus asub väike meemuuseum, kus on eksponeeritud nii vanaaegsed kui ka tänapäevased mesinduseks tarvilikud vahendid. Muuseumis on erinevaid tarusid, meevurre ja mesilaste peletamise vahendid. Talu peremees tutvustab mesilaste elu ja ameteid, mesilaste tegemisi saab vaadelda mai keskpaigast oktoobrini.

<http://www.metsamoor.ee/>

12:15 Sangaste lossi lood

Muinasjutuline Sangaste mõis ürgse looduse rüpes on armastatud pulmapaik noorpaaridele ning suurejooneliste pidude toimumiskohaks. Restoran "Vidrik" hoiab au sees esivanemate toidu maitsestamist ning küpsetamise võtteid nagu näiteks lõkkel ja naturaalses suitsus küpsetamist. Mõisast võib leida uhiuue ringtalli. Ringtall on üks Sangaste mõisa hoonetest, mis on renoveeritud külastuskeskuseks ning kus täna asub ekspositsioon "Rukkikrahv ja Ilmaimed".

Lugude jutustamise kestel tutvustatakse meile Ringtallis asuvat interaktiivset külastuskeskust, räägib loo Rukkikrahvi Müstilisest maailmast ja lossist.

<https://www.sangasteloss.ee>

13:45 Lõunasöök Sangaste lossi restoranis "Vidrik"

15:15 Ettevõtte Murimäe Veinikelder OÜ lugu

Murimäe Veinikelder valmistab käsitööveine Eestis kasvavatest viinamarjadest ning järgib seejuures ökoturismi põhimõtteid ning keskkonnasäästlikku majandamist.

<https://murimaevein.ee>

16:45~19:15 Tagasisõit Tapale

Lisainfo: Katrin Suursoo 56608077 katrin@arenduskoda.ee